

tænke os f. Eks. en Købstad som Randers. Den har vist nu 17—1800 skolepligtige Børn i to meget store Kommuneskoler. I Spidsen for disse to Skoler staar en Overlærer, der har hele Administrationen af de to Skoler og Tilsyn med Undervisningen. Dernæst skal han undervise et betydeligt Timeantal, vistnok mindst 3 Timer daglig. Han er administrerende for Skolevæsenets Vedkommende, altsaa egentlig Byens Skoledirektør; det er ham, Byraadet forhandler med i Skolesager, det er ham, som skal føre hele Tilsynet, give Indberetninger, lægge ny Planer om, hvad der skal gøres i Retning af Undervisning og lignende Ting. Det er et overordentlig stort og ansvarsfuldt Arbejde, der hviler paa en saadan Mand. Jeg synes derfor ikke, der er Grund til at optræde saa smaalig over for disse Stillinger, som Flertallet vil gøre. Jeg kan, som sagt, ikke gaa med til at nedsætte disse Embedslønninger med det Beløb, som Flertallet har foreslaaet. Derimod kunde jeg have ønsket noget andet vedrørende disse Overlærerembeder, nemlig at Befolkningen havde faaet den samme Indflydelse paa Besættelsen af dem, som den har med Hensyn til de øvrige Lærerembeder. Det har jo tidligere været Folketingets Standpunkt, og jeg havde langt hellere set, om Folketinget havde fastholdt dette Standpunkt og hævdet Befolkningens Ret til at have Indflydelse paa Besættelsen af disse Embeder i Lighed med, hvad der finder Sted ved andre Embeders Besættelse i Købstæderne. Dette Standpunkt har Folketinget imidlertid forladt og har slaaet sig paa denne, som jeg synes, noget smaalige Tanke at nedsætte Overlærerlønningerne med de Beløb, som her er foreslaaede.

Det tredje Hovedstridspunkt i Øjeblikket er Oprettelsen af et Embede som Konsulent i Skolesager. Man udtaler fra Folketingets Side en Frygt for at gaa til Oprettelsen af et nyt Embede. Det synes jeg er underligt her, hvor vi forhandle om en Skolelov, hvor der ikke er Tale om at oprette eet, men flere hundrede ny Embeder. Altsaa denne Frygt for at oprette ny Embeder synes jeg, at Folketinget ikke kan være besjælet af, naar der er Tale om at stemme for denne Lov. Det er nu min Overbevisning, at netop et Embede som dette kunde blive af stor Betydning for Folkeskolen. Jeg gaar naturligvis ud fra, at der paa en saadan Plads bliver stillet en virkelig praktisk, dygtig Skolemand — det er man, skulde jeg tro, berettiget til at gaa ud fra —, og hvis det sker, mener jeg, at netop en saadan Embedsmand vil kunne

udrette ikke saa ganske lidt til Gavn for Folkeskolen. Tilsynet med Folkeskolen er nu overladt til Præsterne, til Gejstligheden, og det er i mange Tilfælde et meget tarveligt Tilsyn, vi have. Man tænke sig en ung teologisk Kandidat, som bliver sendt ud som Præst og muligvis faar flere Skoler under sig. En saadan Mand har maaske aldrig selv gaaet i Folkeskolen, har aldrig været Lærer i en Folkeskole og har ingen praktisk Erfaring i Skolegerning, og dog skal han staa som øverste foresatte for flere Lærere. Jeg synes, det er i høj Grad uheldigt at faa et saadant Tilsyn. Mange Gange kan det heller ikke nægtes, at hvor kloge og dygtige Teologer end kunne være, er deres Viden begrænset, og der er adskillige Fag, hvori der undervises i Folkeskolen — jeg tænker navnlig paa Købstadsskolerne —, som Teologerne ikke have megen Kendskab til og derfor kunne have Vanskelighed ved at bedømme, naar de skulle optræde som tilsynshavende. Derfor tror jeg, at det vilde være heldigt, om vi kunde faa oprettet et saadant Embede. Jeg ser deri et første Skridt til at komme bort fra det nuværende gejstlige Tilsyn og at faa indført et virkelig pædagogisk Tilsyn. Jeg kan, som sagt, derfor godt stemme for, at vi faa et saadant Embede. Det vilde ogsaa have sin store Betydning, at Ministeriet havde en Mand, med hvem det kunde raadføre sig, naturligvis ikke i Øjeblikket, thi den højtærede Minister har jo udtalt, at han er en gammel Skolemand, og at han har fuldt Kendskab til Folkeskolen, men der kunde komme den Tid, hvor vi havde en Minister, som ikke havde dette Kendskab til Folkeskolen. Kort sagt, det vilde være heldigt, at der ved Siden af de vekslende Ministre stod en virkelig praktisk skolekyndig Mand, en Mand, som blev staaende, medens Ministrene skiftede. De fleste Embedsmænd, som findes i Ministeriet, ere vistnok Jurister, og det er ligeledes Folk, om hvem man ikke kan forudsætte, at de have et virkeligt Kendskab til det praktiske Skolevæsen. Jeg synes derfor, at det kunde have en ikke ringe Betydning at faa oprettet et saadant Embede. Jeg vilde anse det for heldigt, at vi regelmæssig hvert Aar kunde faa udgivet en Beretning om Folkeskolen i alle Landets Egne. Ligeledes kunde en saadan Mand skaffe Oplysninger om Forhold vedrørende Skolerne ude i Verden, altsaa fra Udlandet, hvad der ogsaa synes mig at kunne have en stor Betydning. Det, at man fik saadanne Oplysninger samlede, kunde maaske mange Gange bidrage til, at der kunde